

сім'єю ми маємо організувати їхню співпрацю. Школа має залучати батьків до організаційно-виховної роботи в школі, а також організовувати батьківську просвіту. Батьки та педагоги не мають втрачати взаємозв'язок та усвідомлювати, що від їхнього спілкування залежить розвиток особистості.

Список використаних джерел

1. Заєць В.І. Вчимося батьківської майстерності (практичні поради) // Виховна робота в школі. – 2011. – №6. – с.36 – 40
2. Кузьмінський А.І. Педагогіка / А.І. Кузьмінський, О.Л. Омеляненко. – К.: «Знання». – 2007. – с.447
3. Макаренко А.С. Про виховання в сім'ї. М. 1955. – с. 317
4. Сухомлинський В.О. Батьківська педагогіка. – К.: «Радянська школа», 1978. – с. 262.

УДК 373.2.015.31:57.081.1(043.2)

Пинзеник О.М.,

канд. пед. наук, доц.,

доц. кафедри педагогіки дошкільної та початкової освіти

Кресяк М.В.,

магістрант групи ДО-1м

ЕКОЛОГІЧНА КУЛЬТУРА ЯК СКЛАДОВА ВИХОВАННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ВІДНОШЕННЯ ДО ПРИРОДИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Рівень готовності дошкільнят до екологічної освіти і виховання у школі визначається системою виховання і навчання дитини у дитячому садку, тобто в період дошкільного дитинства. Метою виховання естетичного відношення до природи є формування системи наукових знань, поглядів, переконань, які закладають основи відповідального та дійового ставлення особистості до навколишнього середовища.

У зв'язку з цим зміст освітньої роботи вихователя полягає у розкритті багатогранної цінності природи: естетичної, гігієнічної, рекреаційної, практичної. Мета виховання естетичного ставлення до природи досягається в міру вирішення в єдності наступних завдань:

– освітніх – формування системи знань про екологічні проблеми сучасності та шляхи їх вирішення;

– виховних – формування мотивів, потреб і звичок екологічно доцільного поведінки і діяльності, здорового способу життя;

– розвивальних – розвиток системи інтелектуальних і практичних умінь з вивчення, оцінки стану і поліпшення навколишнього середовища своєї місцевості; розвиток прагнення до активної діяльності з охорони навколишнього середовища: інтелектуального (здатності до аналізу екологічних ситуацій), емоційного (відношення до природи як до універсальної цінності), морального (волі і наполегливості, відповідальності) [3].

У низці об'єктивних умов особливу роль виконує вихователь, його вміння активізувати, стимулювати розвиток інтелектуальної, емоційно-вольової сфери особистості, виходячи з конкретних індивідуальних і вікових особливостей дітей. У становленні екологічних знань чимале значення має моральна та інтелектуальна сприйнятливості дитини, здатність до розумових операцій – аналізу, синтезу, порівняння тощо, а також їх експресивно-емоційне ставлення до об'єктів і явищ, які пізнаються. Ця особливість домінує в дошкільному віці й виступає у роботі педагога необхідною передумовою [4].

Розглядаючи екологічне виховання з позицій комплексного підходу, ми визначаємо діалектичну єдність об'єктивних і суб'єктивних умов як запоруку ефективності його організації й результату. Викладачам спеціальної методики ознайомлення дітей дошкільного віку з природою варто врахувати, що вихователь повинен бездоганно володіти всіма компонентами цієї складної й багатогранної проблеми. Звертаючись до її завдань, у концепції екологічної освіти і виховання І. Зверев виділяє такі:

- засвоєння провідних ідей, основних екологічних понять, на основі яких досягається оптимальний вплив людини на природу відповідно до її законів;
- розуміння різноманітної цінності природи як одного з основних джерел розвитку виробництва і культури;
- оволодіння прикладними знаннями, практичними навичками раціонального природокористування, вміння оцінювати стан навколишнього середовища, приймати правильне рішення і не допускати негативних впливів на природу в громадській діяльності;
- свідоме дотримання норм впливу на природу, які виключають спричинення їй шкоди, забруднення чи руйнування природного середовища;
- розвиток духовної потреби людини у спілкуванні з природою, усвідомлення її благочинного впливу, прагнення до пізнання закономірностей природи;
- активізація діяльності щодо поліпшення природного і штучно створеного середовища, нетерпиме ставлення до дій людей, які приносять їй шкоду, пропаганда природоохоронних ідей [1].

Абсолютно очевидний той факт, що такі завдання можуть розв'язуватись успішно в тому випадку, коли навчально-виховного процес вузу буде ґрунтуватися на принципово важливому дидактичному положенні – аналізові екологічної освіти студентів спеціальності «Дошкільна освіта» як складової частини їх загальної професійної підготовки та всебічного виховання. Сучасний дошкільний працівник є не лише вихователем, а її носієм знань з різних галузей. Отже, він володіє великими можливостями одночасного впливу на формування елементарних знань і відносин, практичних вмінь і навичок у своїх вихованців.

Для того, щоб провести екологічні ідеї найраціональнішими і найсприятливішими «шляхами» до дітей, вихователь повинен сам бути носієм високої екологічної культури, мати цілісну систему наукових поглядів на проблему взаємовідносин і співіснування з природою. Лише за цих умов вихователь зможе визначати різноманітність матеріальної, морально-естетичної

й пізнавальної цінності природи, підпорядкувавши цьому роботу з дітьми у дитячому садку і пропагандистську діяльність серед батьків.

Стає очевидним той факт, що важливим орієнтиром у загальній і спеціальній підготовці вихователів дошкільних закладів є їх чіткі знання про взаємодію членів суспільства з навколишнім середовищем у кожному окремо взятому регіоні та Україні загалом, про об'єкти охорони живої і неживої природи у рідному районі, про зміст і призначення Червоної книги на всіх рівнях її видання.

Еколого-педагогічна підготовка вихователя передбачає достатньо високий рівень його громадської та професійної відповідальності за стан, збереження і охорону навколишньої природи. Громадська позиція простежується у конкретній практичній діяльності, спрямованій на збереження природи. Еколого-педагогічна підготовка вихователя переконує його в необхідності й важливості передачі своїх знань дітям та їхнім батькам, стимулює творчий пошук різноманітних форм природоохоронної діяльності в мікрорайоні, місті чи селі з залученням широких верств населення [2].

Отже, екологічна культура, якщо її розглядати в широкому соціальному аспекті, має бути оцінена сьогодні як один зі складників кваліфікаційної характеристики вихователя. У цьому зв'язку зупинимось на аналізові об'єктивних умов, виділимо аспекти, що видаються нам найважливішими з погляду даної проблеми у сучасному педагогічному процесі дошкільного закладу, наприклад, рівень педагогічної кваліфікації й майстерності вихователів, їх загальна і спеціальна підготовка до екологічного виховання. Вона передбачає знання та розуміння педагогом провідних положень наукових основ пізнання, охорони і збереження природи, розуміння значення природного середовища, що виступає компонентом еколого-педагогічної характеристики вихователя.

Список використаних джерел

1. Кот Н. про сучасні підходи до екологічного виховання дошкільників/ Н. Кот. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/Socgum/VIrd/201011/12.pdf>. – Назва з екрана.
2. Пинзеник О.М. Формування відповідального відношення до природи у дітей старшого дошкільного віку засобами інноваційних форм екологічної освіти / О.М.Пинзеник // Модернізація змісту дошкільної освіти в контексті сучасних вимірів: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 29 вересня 2014 року) / Хмельницька обласна державна адміністрація, Хмельницька обласна рада, Департамент освіти і науки Хмельницької обласної державної адміністрації, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. – Хмельницький : ХГПА, 2014. – С. 184-188.
3. Плохій З. П. Виховання екологічної культури дошкільників : метод. посіб. / З. П. Плохій. – К. : Ред. журн. «Дошкільне виховання», 2002. – С. 26.
4. Плохій З. П. Формуємо екологічну компетентність молодшого дошкільника : навч.- метод. посіб. до Базової програми розвитку дитини дошкільного віку "Я у Світі" / З. П. Плохій. – К. : Світич, 2010. – С. 117.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>